

A ^{ט"ד}
Intro
Today we will learn בבא קמא דף כ"ב בע"ה
Some of the topics we will learn about include.

The Machlokes in the rationale of the liability for אש;
As the Pasuk states
כי תצא אש ומצאה קוצים
ונאכל גדיש או הקמה או השדה
שלם ישלם המבעיר את הבערה
If a person lit a fire on his property and the fire spread on its own to another person's field where it caused damage, he is liable for full damages.
The question is - Why is the person חייב?
He did not actually light the fire at the place of the damage. It seems that he merely caused the damage indirectly?

רבי יוחנן אמר
אשו משום חציו
explains the אש חייב is גופו נזקי because the person actually caused the חציו. Just as one who shoots an arrow in one place and it caused damage in another place, he's חייב because he initiated the חץ's motion, so too, if he lights a fire in one place and it caused damage in another place, he's חייב because he initiated the fire's motion. And as Rashi adds
אפי' הדליק בגחלת שאינו שלו חייב
Even if he used someone else's coals to light the fire, he is still חייב, because the אש was חציו.

וריש לקיש אמר
אשו משום ממונו
disagrees and says the אש חייב is merely ממונו, his property caused damage, and therefore בגחלת שאינו שלו
פטור
If he used someone else's coals to light the fire, he is פטור, because the אש was not ממונו.

B The Gemara explains our Mishnah and several other Mishnayos according to both רבי יוחנן and ריש לקיש.

צרות דבהמה
For an indirect חציו that an animal caused, one pays only חציו נזק.
צרות דאדם
For an indirect חציו that a person caused, he pays שלם נזק.

קים ליה בדרכה מיניה
When one transgresses an Issur in which he is liable for multiple punishments, he only receives the עונש חמור, most stringent punishment, and does NOT receive the עונש קל, less stringent punishment, because
קים ליה בדרכה מיניה
The עונש חמור absolves him of the עונש קל.

The Machlokes ריש לקיש and רבי יוחנן regarding מסר לו שלהבת
מסר לו שלהבת
If a person handed a burning flame to a חרש שוטה וקטן, mentally incompetent person, and then it caused חציו, is the owner liable, which concurs with their Machlokes regarding the אש חייב.

A

Machlokes in the rationale of the liability for אש

כי תצא אש ומצאה קוצים
ונאכל גדיש או הקמה או השדה
שלם ישלם המבעיר את הבערה

רבי יוחנן אמר
אשו משום חציו

ריש לקיש אמר
אשו משום ממונו

B

צרות דבהמה

קים ליה בדרכה מיניה

מסר לו שלהבת

1 So let's review ...

In order to explain the previous Mishnah the Gemara introduces a discussion regarding the rationale of the liability for אש.

As the Pasuk states

כי תצא אש ומצאה קוצים
ונאכל גדיש או הקמה או השדה
שלם ישלם המבעיר את הבערה

If a person lit a fire on his property and the fire spread on its own to another person's field where it caused damage, he is liable for full damages.

The question is - Why is the person חייב? He did not light the fire at the place of the damage. It seems that he merely caused the damage indirectly?

Therefore,

רבי יוחנן אמר
אשו משום חציו

Rabbi Yochanan explains that one is liable for אש because it is considered גופו, as if the person caused the damage directly, similar to one who shoots an arrow in one place and it causes damage, or kills a person, in another place. He's liable because it is כחו; he initiated the force of the arrow's motion and whatever the חץ does is considered his doing.

So too, all the damage caused by the spreading fire is considered his doing. And as Rashi adds

אפילו הדליק בגחלת שאינו שלו

Even if he used someone else's coals to light the fire, he is still חייב, because the אש is חציו.

וריש לקיש אמר
אשו משום ממונו

Rabbi Lqish explains that אש is considered ממונו; his property causing damage; and therefore

בגחלת שאינו שלו

פטור. If he used someone else's coals, he is פטור, because the אש was not ממונו.

The Gemara continues to explain that רבי יוחנן disagrees with

אשו משום ממונו

Because

ממונא אית ביה ממשא

הא לית ביה ממשא

A person's property has substance, while the flame has no substance.

While ריש לקיש disagrees with

אשו משום חציו

Because

חציו מכחו קאזיל

האי לא מכחו קאזיל

The arrow travels by the person's force, while the fire spreads by its own force.

=====

1

The rationale of the liability for אש

כי תצא אש ומצאה קוצים
ונאכל גדיש או הקמה או השדה
שלם ישלם המבעיר את הבערה

The question is - Why is the person חייב?
He did not light the fire at the place of the damage.
It seems that he merely caused the damage indirectly?

רש"י

אשו משום ממונו

נזקי גופו is considered ממונו אש,
as if his property is causing damage,
similar to שור

Therefore
בגחלת שאינו שלו
פטור

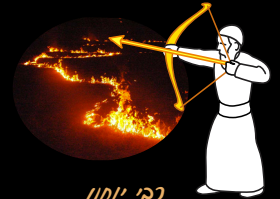
If he used someone else's
coals, he is פטור, because
the אש was not ממונו.

ריש לקיש disagrees with
אשו משום חציו

Because

חציו מכחו קאזיל
האי לא מכחו קאזיל

The arrow travels by the
person's force, while the fire
spreads by its own force.

רבי יוחנן

אשו משום חציו

נזקי גופו is considered חציו אש,
as if the person caused the
damage directly, similar to one
who shoots an arrow.
He's liable because it is כחו.

And as Rashi adds
הדליק בגחלת שאינו שלו
חייב

Even if he used someone else's
coals to light the fire, he is חייב,
because the אש is חציו.

רבי יוחנן disagrees with
אשו משום ממונו

Because

ממונא אית ביה
ממשא

הא לית ביה ממשא
A person's property has
substance, while the flame
has no substance.

2 The Gemara proceeds to explain several Mishnayos according to both רבי יוחנן ורבי לקיש, and begins with 1.
 Our Mishnah in the previous Daf which states הכלב שנטל חררה והלך לגדיש
 אכל החררה והדליק הגדיש
 If a person's dog entered another person's property and took a biscuit that had a coal attached to it and carried it into a field, where the כלב ate the חררה, and the coal set fire to the field or a pile of grain;
 על החררה משלם נזק שלם
 ועל הגדיש משלם חצי נזק
 For the biscuit, the dog's owner must pay full damages, simply because this is שן for which one pays שלם נזק.
 While for the grain he pays only half damages.
 The question is;
 a) Why does he pay for the גדיש?
 b) And why only חצי נזק?

According to רבי יוחנן's opinion of אשו משום חציו
 על הגדיש משלם חצי נזק
 Because חציו דכלב הוא
 He's חייב because the fire is considered an act of the כלב.
 However, this אש is only considered צרורות, an indirect act, like damage caused by stones kicked up by an animal as it walks, for which one only pays חצי נזק.
 It must be pointed out that in this case it is נזקי ממון even according to רבי יוחנן, but the operating principle is אשו משום חציו.

However, if a person causes damage with אש, he pays נזק שלם, because there's no reduction of צרורות for a person.

2

The Gemara proceeds to explain several Mishnayos according to both רבא and רבי יוחנן

**הכלב שנטל חררה והלך לגדיש
 אכל החררה והדליק הגדיש**

<p>ועל הגדיש משלם חצי נזק</p> <p><i>For the grain he pays only half damages.</i></p>	<p>על החררה משלם נזק שלם</p> <p><i>Because this is שן for which one pays full damages</i></p>
---	--

גדיש? חצי נזק? Why does he pay for the גדיש? And why only חצי נזק?

3 According to לקיש's opinion of אשו משום ממונו This אש was not ממונו, but the ניזק's fire. Therefore, we must say הכא במאי עסקינן דאדייה אדויי The Mishnah is speaking of a case of where the כלב threw the burning coal directly onto the pile. Therefore, ועל מקום גחלת משלם חצי נזק On the area where the coal itself burned before the fire spread, he pays חצי נזק because the היזק of גחלת was through the כלב's force which is צרורות. ועל גדיש כולה פטור On the area that burned after the fire spread, he is פטור, because the היזק of אש that spread was not דכלב, and the אש was not ממונו.

And according to לקיש, ריש לקיש, the Mishnah cannot be speaking of a case of אנחה אנוחי Where the כלב actually placed the coal onto the גדיש, because there would be no חצי נזק; rather על מקום גחלת משלם נזק שלם Because it is רגל; ועל גדיש כולה פטור Because the fire that spread was not ממונו;

However, according to רבי יוחנן, רבי יוחנן, the Mishnah can be speaking of both cases:
 In the case of דאדייה אדויי He pays חצי נזק for both על מקום גחלת ועל גדיש כולה Because it's all צרורות;
 And in the case of דאנחה אנוחי על מקום גחלת משלם נזק שלם Because it is רגל ועל הגדיש משלם חצי נזק Because it is צרורות;
 =====

3

הל' לקיש - אלו נשליך אמונו
 This אש was not ממונו, but the ניזק's fire.
 Therefore, we must say

הכא במאי עסקינן דאדייה אדויי

The Mishnah is speaking of a case of where the כלב threw the burning coal directly onto the pile.
 Therefore,
 On the area where the coal itself burned before the fire spread, he pays חצי נזק because the היזק of גחלת was through the כלב's force which is צרורות.

<p>ועל גדיש כולה פטור</p> <p>On the area that burned after the fire spread, he is פטור, because the היזק of אש that spread was not דכלב, and the אש was not ממונו.</p>	<p>ועל מקום גחלת משלם חצי נזק</p> <p>On the area where the coal itself burned before the fire spread, he pays חצי נזק because the היזק of גחלת was through the כלב's force which is צרורות.</p>
---	--

However, according to רבי יוחנן, רבי יוחנן, the Mishnah can be speaking of both cases:

<p>דאנחה אנוחי</p> <p>ועל הגדיש משלם חצי נזק Because צרורות it is רגל</p>	<p>דאדייה אדויי</p> <p>ועל מקום גחלת ועל גדיש כולה משלם חצי נזק Because צרורות it is רגל</p>
---	--

4

2.
A later Mishnah states
גמל טעון פשתן ועבר ברשות הרבים
A person overloaded his camel with bundles of flax and
walked through a public area;
נכנסה פשתנו לתוך החנות ודלקו בנרו של חנווני
והדליק את הבירה
The flax protruded into a store where it caught fire from
the storekeeper's flame, and the fire spread and burnt the
building.
בעל גמל חייב
The storekeeper's owner is liable. However
הניח חנווני נרו מבחוץ
חנווני חייב
If the storekeeper placed his flame in the רשות הרבים and
the flax caught fire and burnt the בירה, the חנווני is liable.

According to רבי יוחנן's opinion of
אשו משום חציו
In the רישא, where the lamp was inside,
בעל הגמל חייב
Because
חציו דגמל הוא
His פשיעה in overloading the גמל caused the fire to spread
and burn the בירה;
While in the סיפא, where the lamp was outside,
חנווני חייב
Because it is
חציו דחנווני
His פשיעה in placing the fire outside caused it to spread;

According to ר'יש לקיש's opinion of
אשו משום ממונו
This אש is not ממונו of the גמל. Therefore, we must
say the Mishnah is a case of
כגון שעמדה להטיל מימיה
The גמל stood in one place to relieve itself, and
וסכסכה
The flax set the fire to the entire בירה, but the אש did not
spread on its own. Therefore,
רישא
בעל גמל חייב
Because through his פשיעה, his גמל actually burnt the בירה;
While in the
סיפא
חנווני חייב
Because through his פשיעה, his נר caused the בירה to burn;
=====

4

A person overloaded his camel
with bundles of flax
and walked through a public area;
גמל טעון פשתן
ועבר ברשות הרבים

The flax protruded into a
store where it caught fire
from the storekeeper's flame,
and the fire spread and burnt
the building
נכנסה פשתנו לתוך החנות
ודלקו בנרו של חנווני
והדליק את הבירה

בעל גמל חייב

הניח חנווני נרו מבחוץ
חנווני חייב

If the storekeeper placed his flame in the רשות הרבים and the
flax caught fire and burnt the בירה, the חנווני is liable.

רבי יוחנן - אשן נאשם חציו

In the רישא
where the lamp was inside,

בעל הגמל חייב
Because

חציו דגמל הוא

His פשיעה in overloading the גמל
caused the fire to spread

In the סיפא
where the lamp was outside,

חנווני חייב
Because it is

חציו דחנווני

His פשיעה in placing the fire
outside caused it to spread

ר'ש לקיש - אשן נאשם אמון

This אש is not ממונו of the גמל.
Therefore, we must say the Mishnah is a case of

כגון שעמדה להטיל מימיה

The גמל stood in one place to relieve itself,
and the flax set the fire to the entire בירה,
but the אש did not spread on its own.

Therefore,

רישא
בעל גמל חייב

Because through his פשיעה,
his גמל actually burnt the בירה

While in the

סיפא
חנווני חייב

Because through his פשיעה,
his נר caused the בירה to burn

5

3.

A later Mishnah states

המדליק את הגדיש

והיה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו

חייב

If a person set fire to a pile of grain and one person's goat was tied up within, and another person's servant was untied within, and they were all burned, he is liable to pay for the גדיש and the גדי, because, since he is not חייב מיתה for the עבד's death since he was able to escape, the concept of

קם ליה בדבריה מיניה

Does not apply, because here is no עונש חמור to absolve him of the הקל;

However,

עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו

פטור

If the עבד was tied up, and the goat was not tied up, and they were all burned, he is not liable for the גדיש and the גדי, because since he is חייב מיתה for the עבד's death since he was not able to escape, the concept of

קם ליה בדבריה מיניה

עונש הקל; Does apply, and the עונש חמור absolves him of the הקל;

Now, according to the opinion of

אשו משום חציו

He is חייב מיתה for the עבד's death, because he actually caused the fire to spread, which is considered גופו.

While according to

אשו משום ממונו

He would not be חייב מיתה for the עבד's death, because it was only ממונו but not גופו; therefore we must say

הכא במאי עסקינן

כשהצית בגופו של עבד

He actually set the עבד on fire, for which he is חייב מיתה for the עבד's death.

=====

5

המדליק את הגדיש והיה...

עבד כפות לו
וגדי סמוך לו
ונשרף עמו - פטור

He is not liable for the גדיש and the גדי, because since he is חייב מיתה for the עבד's death since he was not able to escape

קם ליה בדבריה מיניה
Does apply,
and the עונש חמור
עונש הקל
absolves him of the הקל

גדי כפות לו
ועבד סמוך לו
ונשרף עמו - חייב

He is liable to pay for the גדיש and the גדי, because, since he is not חייב מיתה for the עבד's death since he was able to escape...

קם ליה בדבריה מיניה
Does not apply
Because here is no עונש חמור
to absolve him of the עונש הקל;

רבי יוחנן - אלו מליק חציו

He is חייב מיתה for the עבד's death, because he actually caused the fire to spread, which is considered גופו.

רש"אקל - אלו מליק ממונו

He would not be חייב מיתה for the עבד's death, because it was only ממונו but not גופו;

Therefore we must say

הכא במאי עסקינן
כשהצית בגופו של עבד

He actually set the עבד on fire, for which he is חייב מיתה for the עבד's death

6

4.

A later Mishnah states

השולח את הבעירה ביד חרש שוטה וקטן

פטור מדיני אדם

וחייב בדיני שמים

If a person handed his fire to a חרש שוטה וקטן and the fire spread and caused damage, he is not held liable by בית דין, but he has a moral obligation to pay for the damages.

According to רבי יוחנן who holds

אשו משום חציו

חציו דחרש הוא

He is פטור in spite of the fact that it was ממונו, because it was through חציו דחרש that the אש spread, and therefore רבי יוחנן holds

אפילו מסר לו שלהבת

נמי פטור

Even if he handed them a burning flame he is פטור, because

צבתא דחרש קא גרים

The חרש brought the flame to the מקום היזק, and it was חציו דחרש.

While ריש לקיש holds

אשו משום ממונו

And makes a distinction

מסר לו גחלת וליבה

פטור

If he handed them coal embers with no flame which cannot cause a fire, and then the חרש שוטה וקטן fanned the flame and caused a fire, the Mishnah rules the owner is פטור even though the אש was ממונו because

לא ברי היזיקא

He was not פושע, because the fire was not fit to spread and cause damage on its own.

אבל מסר לו שלהבת חייב

If he handed them a burning flame, the owner is חייב for ממונו, because

דהא ברי היזיקא

He was פושע as the fire was fit to spread and cause damage on its own.

=====

6

השולח את הבעירה ביד חרש שוטה וקטן פטור מדיני אדם - וחייב בדיני שמים

If a person handed his fire to a חרש שוטה וקטן and the fire spread and caused damage, he is not held liable by בית דין, but he has a moral obligation to pay for the damages

רבי יוחנן - אלו אלו חציו

He is פטור in spite of the fact that it was ממונו, because it was through חציו דחרש that the אש spread, and therefore רבי יוחנן holds

אפילו מסר לו שלהבת - נמי פטור

Even if he handed them a burning flame he is פטור, because the חרש brought the flame to the מקום היזק, and it was חציו דחרש.

ריש לקיש - אלו אלו ממונו

אבל מסר לו שלהבת חייב

If he handed them a burning flame, the owner is חייב for ממונו, because

דהא ברי היזיקא

He was פושע as the fire was fit to spread and cause damage on its own.

מסר לו גחלת וליבה פטור

If he handed them coal embers with no flame, and then the חרש שוטה וקטן fanned the flame and caused a fire, the owner is פטור even though the אש was ממונו because

לא ברי היזיקא

He was not פושע, because the fire was not fit to spread and cause damage on its own.

- 7 רבא says
קרא ומתניתא מסייע ליה לרבי יוחנן
Both the Pasuk and a Braisa support רבי יוחנן that אשו משום חציו
As the Braisa explains, the Pasuk begins with
חציו. כי תצא אש
Which implies
תצא מעצמה,
The fire spreads on its own;
And the Pasuk concludes with
ישלם המבעיר את הבערה
Which implies that he actually lit the גדיש?
Therefore we must say
ש"מ אשו משום חציו
If he started a fire, it's as if he actually spread the fire.
- This discussion continues in the next Daf.

7

קרא ומתניתא מסייע ליה
לרבי יוחנן
Both the Pasuk and a Braisa support רבי יוחנן
אשו משום חציו

כי תצא אש
תצא מעצמה
The fire spreads on its own

ישלם המבעיר את הבערה
He actually lit the גדיש

ש"מ אשו משום חציו
If he started a fire, it's as if he actually spread the fire.